

Dosarul nr. 2rh-123/2021

prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. R. Costru)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Secrieru, V. Cotorobai)

instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. S. Filincova, A. Cobăneanu, G. Stratulat, D. Mardari, Iu. Bejenaru)

ÎNCHEIERE

08 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru

examinând cererea de revizuire depusă de Nicolae Șompol,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
Cooperatistă de Alimentație Publică „COOPALIMENTARA” a Uniunii Centrale a
Cooperativelor de Consum împotriva lui Nicolae Șompol cu privire la încasarea
datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, prin
care a fost respins recursul declarat de Nicolae Șompol și a fost menținută decizia
din 08 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 13 martie 2020 a
Judecătoriai Ungheni, sediul central,

c o n s t a t ă:

La 01 decembrie 2017 Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică
„COOPALIMENTARA” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum a depus
cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Șompol cu privire la încasarea
datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, fiind deținător de autorizație de funcționare a
parcării auto cu plată nr. 01469 din 15 ianuarie 2017, în temeiul actului de primire
la păstrare a unității de transport nr. 277 din data de 30 martie 2017, ora 15:00, a
primit la păstrare în parcare specială din mun. Chișinău, xxxxx în condițiile
prevederilor articolului 159 din Codul de procedură penală automobilul de model
Volkswagen Passat cu numărul de înmatriculare xxxxx (LT), ce aparține cu drept de
proprietate pârâtului Șompol Nicolae.

Totodată a menționat că automobilul vizat, figurând ca corp delict pe marginea
cauzei penale nr. 2017420686 în perioada de timp de la 30 martie 2017 până la 30

mai 2017, s-a aflat la păstrare obligatorie în parcarea specială în temeiul actului de primire la păstrare a unității de transport din 30 martie 2017 și legislației procesual-penale, astfel aceste cheltuieli a Întreprinderii Cooperatiste de Alimentație Publică „COOPALIMENTARA” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum pentru păstrarea automobilului pot fi recuperate doar în condițiile legislației procesual-penale, potrivit articolului 229 din Codul de procedură penală. La 30 mai 2017 Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Botanica, Socol Victor, examinând raportul ofițerului de urmărire penală al SUP al IP Botanica, Melnic Sergiu, și materialele cauzei penale a emis ordonanța prin care a dispus încetarea cauzei penale nr.2017420686 cu clasarea procesului penal.

Astfel, în condițiile acestei ordonanțe a procurorului din 30 mai 2017, pârâțul Nicolae Șompol a intrat în dreptul de a-i fi restituit corpul delict. Însă, după emiterea ordonanței din 30 mai 2017, de clasare a procesului penal, pârâțul Nicolae Șompol încă trei luni nu a întreprins nici o măsură pentru a ridica automobilul său de la parcarea specială, ridicându-l doar la data de 08 septembrie 2017, după ce a primit cererea prealabilă a Întreprinderii Cooperatiste de Alimentație Publică „COOPALIMENTARA” a UCCC din 6 noiembrie 2017.

A mai indicat că toate cheltuielile, legate de păstrarea bunului mobil în decurs de 101 zile (de la 30 mai 2017 până la 08 septembrie 2017) le suportă doar reclamantul, care pot fi recuperate în temeiul legislației civile.

Astfel, conform listei de preturi la serviciile acordate de păstrarea autoturismelor, aprobată prin ordinul directorului Întreprinderii Cooperatiste de Alimentație Publică „COOPALIMENTARA” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum nr. 164 din 26 decembrie 2016, prețul de păstrare a automobilelor în termen mai mult de 5 zile, constituie 200 de lei/zi, menționând că despre oferta reclamantului, Nicolae Șompol a făcut cunoștință încă la data de 30 martie 2017, când automobilul a fost adus la parcarea specială, fapt reflectat în actul primirii la păstrare a unității de transport nr. 227 din 30 martie 2017, contrasemnat de ultimul.

În drept, reclamantul Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „COOPALIMENTARA” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor articolelor 1086 și 1088 Codul civil și art. 9 din Regulamentul cu privire la parcările auto cu plată pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 672 din 19 iunie 1998.

A solicitat reclamantul Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „COOPALIMENTARA” a UCCC încasarea de la Nicolae Șompol a sumei de 20200 de lei cu titlu de datorie pentru păstrarea automobilului de model Volkswagen Passat cu numărul de înmatriculare xxxxx în perioada 30 mai 2017- 08 septembrie 2017 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 martie 2020 a Judecătoriei Ungheni, sediul central, acțiunea a fost admisă și a fost încasat de la Nicolae Șompol în beneficiul Întreprinderii Cooperatiste de Alimentație Publică „COOPALIMENTARA” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum datoria în mărime de 20200 de lei și cheltuielile de judecată în sumă de 606 lei cu titlu de taxa de stat.

La 13 și 15 aprilie 2020, Nicolae Șompol a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 08 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Nicolae Șompol și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 21 iunie 2021 Nicolae Șompol a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia din 13 octombrie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Nicolae Șompol și a fost menținută decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

La 22 octombrie 2021 Nicolae Șompol a depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea cererii de revizuire a indicat că deși respectarea principiului siguranței raporturilor juridice, care este unul din elementele fundamentale ale supremației dreptului prevede că nici o parte nu are dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei, iar o derogare de la acest principiu este justificat doar atunci când este necesară datorită unor circumstanțe esențiale. A considerat că în speță sunt prezente circumstanțe imperative care determină cu certitudine retractarea deciziei supuse revizuirii și reexaminarea cauzei.

A susținut că motivele sunt temeinice pentru deschiderea procedurii de revizuire. Instanța de fond nu a stabilit corect componența participanților în proces, nefiind atrase pe dosar toate părțile interesate care le pot fi lezate drepturile. Totodată instanța nu a examinat demersul de atragere a persoanelor în calitate de intervenienți pe dosar, fiind lăsat nesoluționat.

Prima instanță nu a soluționat problema atragerii în proces a IP Botanica și Procuratura Botanica, cu toate că a depus un demers în acest sens. A indicat că atragerea în proces a acestora este primordială atâta timp cât intimatul a afirmat că deține contract cu Procuratura și MAI de prestare a serviciilor de păstrare a automobilelor.

Astfel, instanța de fond și ulterior instanța de apel, au examinat cauza în lipsa IP Botanica și Procuratura Botanica, încalcându-le astfel drepturile acestor participanți neantrenați în proces, a considerat că există teme de revizuire prevăzute de art. 449 lit. c) CPC.

În ceea ce privește temeiul invocat de prevederile art. 449 lit. b) CPC a menționat că la momentul emiterii deciziei instanța de apel nu era în cunoștință de următoarele circumstanțe și înscrisuri și anume de acțiunea depusă de Nicolae Șompol împotriva Parcării Auto COOPALIMENTARA privind restituirea automobilului, cererii prealabile depusă de Nicolae Șompol împotriva Parcării Auto COOPALIMENTARA privind restituirea automobilului.

A apreciat că sunt îndeplinite cumulativ toate elementele pentru declararea revizuirii, deoarece instanța de apel a admis erori la emiterea deciziei, iar aceste erori echivalează cu neelucidarea circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

A susținut că în prezenta cauză mai există teme de revizuire prevăzute și de art. 449 lit. h) CPC.

Inițial Colegiul punctează că în conformitate cu art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Astfel, Colegiul a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei și orei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, or, este inoportună invitarea participanților la proces, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actului judecătoresc contestat.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire depusă de Nicolae Șompol urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 448 alin. (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Conform prevederilor art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă. Temeiurile pentru revizuirea hotărârilor judecătorești irevocabile de către legislator sunt specificate exhaustiv în art. 449 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În corespundere cu art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Din prevederile enunțate este important de înțeles că circumstanțele sau faptele trebuiau să existe obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Cu alte cuvinte, art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizurii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte).

Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire.

Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Sub acest aspect, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii.

Faptele noi apărute după adoptarea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

Așadar, având în vedere această normă juridică de trimitere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuentul nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire, altfel spus, Nicolae Șompol nu a făcut dovada faptului că în procesul examinării anterioare a cauzei nu a cunoscut de cele invocate drept temei al cererii de revizuire, sau că a întreprins careva măsuri pentru a le cunoaște în procesul examinării cauzei.

Prin urmare, Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat înscrisuri noi care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată, în timp ce cele invocate nu au putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată ori de natură să răstoarne o situație juridică deja stabilită.

Subsidiar, Colegiul notează că, în conformitate cu art. 449 lit.c) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

La caz, Colegiul precizează că, litigiul examinat a fost între Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „COOPALIMENTARA” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum și Nicolae Șompol cu privire la încasarea sumei pentru păstrarea automobilului la parcare, automobil ce aparține ultimului.

Totodată, revizuentul a specificat în cererea de revizuire că instanțele de judecată urmau să atragă în proces ÎP Botanica și Procuratura Botanica pentru a vedea dacă drepturile acestora nu sunt lezate, ținând cont că aceste organe au reținut automobilul și l-au plasat la parcare specială.

În contextul dat, Colegiul relevă că pentru a determina lezarea unui drept persoanei neimplicate în litigiul, examinat de către instanțele de judecată naționale, în prim plan urmează a verifica care este legătură directă a obiectului litigiului cu

persoana care nu a fost implicată în proces și că hotărârea judecătorească pronunțată pe caz trebuie să producă efecte pentru subiecții raportului material litigios care nu au fost antrenați în judecarea cauzei.

Cu referire la prevederile citate, Colegiul reține că deși revizuentul a invocat ca temei de revizuire prevederile art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, ultimul nu a adus nici un argument pertinent care ar indica la faptul că instanțele au emis hotărârile, revizuirea căror se solicită în speță, cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Se va reține, la caz și incidența art. 447 lit. b) Cod de procedură civilă, care indică că sunt în drept să depună cerere de revizuire persoanele care nu au participat la proces, dar care sunt lezate în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia judecătorească.

Pornind de la prevederile acestei norme legale, Colegiul reține că pentru a fi în posibilitatea depunerii cererii de revizuire, solicitantul trebuie să probeze că hotărârea a cărei revizuire o solicită, îi lezează drepturile sale.

Mai mult, IP Botanica și Procuratura Botanica considerând că le sunt încălcate drepturile, nu au fost lipsiți de dreptul să intervină în proces alături de reclamant sau de pârât, dacă hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lor, fapt însă nerealizat de aceștia în cadrul examinării cauzei.

Sub acest aspect, circumstanțele descrise de revizuent nu corespund exigențelor art. 449 lit. c) al Codului de procedură civilă și nu pot fi admise ca temei de revizuire a deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, respectiv, împrejurările invocate de revizuent nu pot influența soluția adoptată.

Cu referire la temeiul de revizuire invocat de Nicolae Șompol și anume art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate, de o instanță de judecată națională.

Prin aceste prevederi legiuitorul a instituit un mecanism pentru executarea hotărârilor pronunțate de instanța internațională, al căror caracter obligatoriu a fost recunoscut de către statul Republica Moldova. Atunci când este investită cu examinarea unei cereri de revizuire, Curtea Supremă de Justiție trebuie să se limiteze la verificarea existenței condițiilor expres prevăzute de lege și să verifice în lumina legislației naționale și a concluziilor Curții Europene a Drepturilor Omului îndeplinirea condițiilor pentru aprobarea redeschiderii procesului.

Din norma citată este evident că cerința legală – existența unei constatări a Curții Europene a Drepturilor Omului privind încălcarea unui drept sau libertăți fundamentale a omului în cauza dată, a cărui act judecătoresc se solicită a fi revizuit, constituie drept temei de admitere a cererii de revizuire. Statuarea Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la încălcarea unui drept sau a unei libertăți fundamentale a omului nu poate fi negată de instanța competentă să se pronunțe asupra revizuirii. Hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru toate statele membre ale Consiliului Europei.

Astfel, la caz, revizuiantul nu a prezentat nici o hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului privind constatarea unei încălcări în cauza dată și nici Guvernul

Republicii Moldova nu a recunoscut printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale ale omului care poate fi remediată în cauza dată.

Prin urmare, Colegiul reține că în speță nu sunt întrunite condițiile impuse de legiuitor pentru a admite cererea de revizuire în temeiul prevăzut de art. 449 lit. h) Codul de procedură civilă.

Situația de fapt impune de a remarca că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecătii în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate de Nicolae Șompol se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către Curtea Supremă de Justiție prin decizia a cărei revizuire se pretinde, și nu atestă prin prisma art. 449 Cod de procedură civilă, careva temeiuri legale de revizuire.

Astfel, la caz se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante.

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (*ibid.*, § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*).

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea de revizuire nu indică careva temeiuri prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Nicolae Șompol, împotriva deciziei din 13 octombrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „COOPALIMENTARA” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum împotriva lui Nicolae Șompol cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru